

Lewensoriëntering – Graad 9

Welkom by jou Conquesta Olimpiade. Wanneer jy besluit het watter van die antwoorde die korrekte een is, krap die letter op die ooreenstemmende blokkie op jou antwoordvel dood. Byvoorbeeld:- As die antwoord op vraag 4 c is, krap die letter c in die blokkie wat c langs nommer 4 bevat, dood (*sien voorbeeld 1 hieronder*). Indien 'n leerder 'n fout maak en eerder b as die antwoord wil merk, moet c netjies doodgetrek word en b gemerk word (*sien voorbeeld 2 hieronder*).

Voorbeeld 1:-

4.	a	b	c	d
----	---	---	---	---

Voorbeeld 2:-

4.	a	b	c	d
----	---	---	---	---

- Om swak tydsbestuursgewoontes te verander, kan geskied deur**
(a) doelwitstelling. (b) verandering van jou houding.
(c) verantwoordelikheid te neem. (d) Al bostaande.
- Vryheidsdag in Suid-Afrika word gevier op**
(a) 27 April. (b) 27 Maart. (c) 1 Mei. (d) 16 Junie.

- “Toe ek deur die deur gestap het na die hek wat na my vryheid sou lei, het ek geweet dat as ek nie my bitterheid en haat agterlaat nie, ek steeds in die gevangenis sou wees.” (Oorspronklike bewoording was in Engels.) Hierdie is 'n beroemde aanhaling deur**
(a) Albertina Sisulu. (b) Trevor Noah. (c) Nelson Mandela. (d) Jacob Zuma.

- Jou lewenstyl**
(a) bestaan uit jou gedrag en gewoontes.
(b) reflekteer dit wat jy op prys stel.
(c) reflekteer jou houding teenoor die lewe.
(d) Al bostaande.

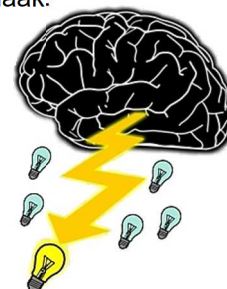
- Beginsels en oortuigings aangaande goedhartigheid, en gegrond op wat reg en verkeerd is, is**
(a) waardes. (b) sedes.
(c) houdings. (d) aksies.

- verwys na die gebruike, idees en lewenskeuses van 'n groep mense.**
(a) Kultuur (b) Familie
(c) Godsdiens (d) Vriende

- beteken die vermoë om met selfvertroue en eerlikheid te praat.**
(a) Passief
(b) Peinsend
(c) Selfgeldend
(d) Aggressief

- Om nuuskierig te wees oor dwelms en daarmee te eksperimenteer, mag veroorsaak dat jy**
(a) positiewe lewenskeuses maak.
(b) negatiewe lewenskeuses maak.
(c) gewoontes by jou portuurs.
(d) jou kultuur verander.

- “Denks’rums’ help om moeilike keuses te maak. Dit beteken**
(a) die besluit is gedefinieer.
(b) die probleem is gedefinieer.
(c) die uitkoms is voorspel.
(d) daar is aan soveel moontlik idees gedink.

- Knap doelwitte is**
(a) Spesifiek, meetbaar, haalbaar, relevant en tydgebaseer.
(b) Vermoëns, meetbaar, haalbaar, realisties en tydgebaseer.
(c) Spesifiek, meetbaar, wakker, relevant en geregleer.
(d) Spesifiek, mediagebaseer, haalbaar, realisties en deurdink.

- Die waarsklikste manier om 'n seksueel oordragbare infeksie (SOI) te kry, is deur**
(a) iemand te omhels. (b) handdoeke en eetgerei te deel.
(c) onbeskermd seks te hê. (d) openbare toilette te gebruik.

- Inligting en ondersteuning help om gesonde keuses te maak. Dit kom van**
(a) vriende, gemeenskap, portuurs en alkohol. (b) familie, portuurs, vriende en kondome.
(c) gemeenskap, familie, vriende en dwelms. (d) familie, vriende, portuurs en gemeenskap.

- Voorbehoeding sluit in**
(a) dwelms, inspuittings en om 'n SOI te hê. (b) kondome, inspuittings en storte.
(c) onthouding, pille, inspuittings en spertoestelle. (d) HIV, pille en ander toestelle.

14. Kyk na die tabel hieronder. Watter jaar het die hoogste persentasie van vroue wat hul aan drank vergryp het?

- (a) 2002 (b) 2008 (c) 2011 (d) Vroue vergryp hul nie aan drank nie.

	2002		2008		2011	
	Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Alkoholverbruik						
Ooit alkohol gebruik, %	56,1	43,5	54,4	45,1	53,8	44,9
Huidige gebruik (afgelope 30 dae), %	38,5	26,4	40,5	29,5	36,6	28,2
Afgelepe maand drankvergryping, %	29,3	17,9	33,5	23,7	30,3	20,1
Aanvangsouderdrom < 13 jaar, %	15,8	9,0	15,3	8,6	16,3	8,7

Bron: http://www.scielo.org.za/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0256-95742016000600013

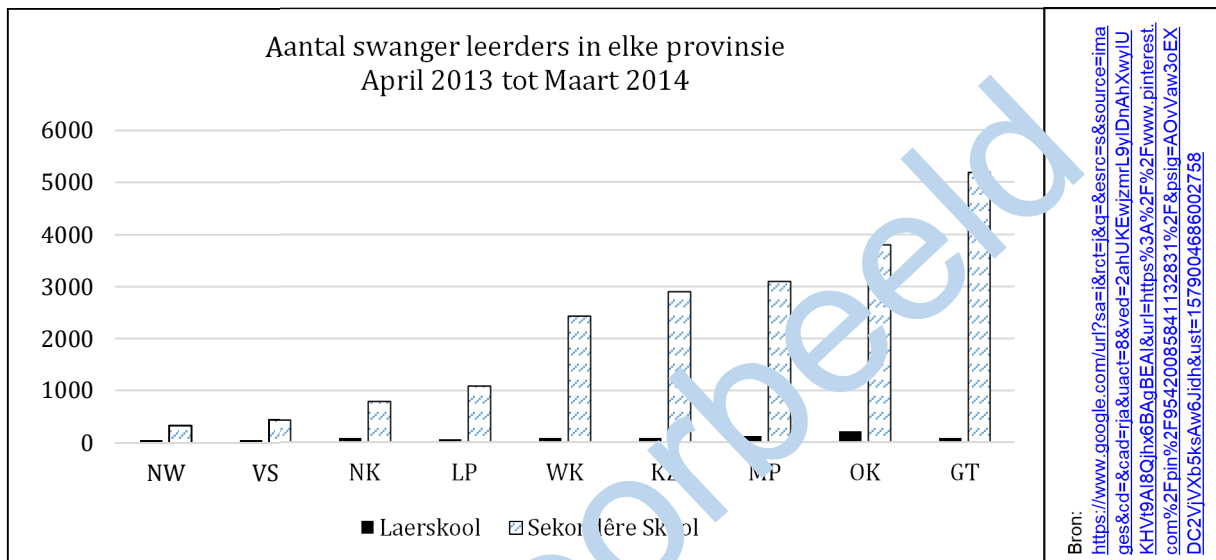
15. Individuele faktore wat mag lei tot ongesonde seksuele gedrag, sluit in

- (a) swak selfagting, depressie en negatiewe portuurgroepsgedrag.
 (b) behoefte om in te pas by portuurs, ouerlike toesig en betrokkeheid in 'n romantiese verhouding.
 (c) onbetrokkeheid by skool, ouers wat deelneem aan riskante gedrag en swak skool.
 (d) geen drome of visie vir die toekoms, afwesige ouers en negatiewe verhouding met onderwysers.

16. Kyk na die grafiek hieronder. Watter provinsie het die hoogste aantal laerskoolleerders wat swanger is?

- (a) GT. (b) OK. (c) MP. (d) KZ.

17. Tienerjarige ouers en hul kinders ly 'n groter risiko van vroeë swangerskap. Babas sal meer waarskynlik

- (a) prematuur gebore word, 'n lae geboortegewig hê en swakker gesondheid oor die algemeen hê.
 (b) nie die sorg en aandag kry wat hy/sy benodig nie en nie kos kry nie.
 (c) bloedarmoedig wees en hoë bloeddruk hê.
 (d) nie behoorlik ontwikkel nie en altyd aangeneem word.

18. Die veiligste wyse om jouself teen die ongewenste gevolge soos swangerskap, seksueel oordraagbare infeksies (SOI's) en MIV te beskerm, is om

- (a) jouself te laat toets.
 (b) slegs een seksmaat te hê.
 (c) voorbehoeding te gebruik.
 (d) jou te weerhou van seks.

19. 'n Persoonlike rekord van gebeurtenisse, ervarings en bepeinsings is 'n

- (a) essay. (b) opsomming. (c) brief. (d) joernaal.

20. Die volgende is wyses om te lees:

- (a) Hardop, beskrywend en vinnig. (b) Stil en kreatief.
 (c) Skandeer, blaai lees, noulettende lees. (d) Al bogemelde.

